

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-441/11 P

**Comisia Europeană
împotriva
Verhuizingen Coppens NV**

„Recurs — Concurență — Înțelegeri — Articolul 81 CE și articolul 53 din Acordul privind SEE — Piața serviciilor de mutări internaționale din Belgia — Înțelegere constând în trei acorduri specifice — Încălcare unică și continuă — Nedovedirea cunoașterii, de către un participant la un acord specific, a celorlalte acorduri specifice — Anularea în parte sau în tot a unei decizii a Comisiei — Articolele 263 TFUE și 264 TFUE”

Sumar – Hotărârea Curții (Camera a patra) din 6 decembrie 2012

- Acțiune în anulare — Hotărâre de anulare — Întindere — Anularea în parte a unui act de drept al Uniunii — Condiție — Anulare în tot a unei decizii a Comisiei prin care o înțelegere globală este calificată drept încălcare unică și continuă și prin care se aplică o amendă, în pofida recunoașterii răspunderii întreprinderii reclamante pentru o parte a comportamentelor neconcurențiale — Inadmisibilitate*
[art. 81 alin. (1) CE; art. 264 primul paragraf TFUE]
- Înțelegeri — Interzicere — Încălcări — Acorduri și practici concertate care constituie o încălcare unică — Imputarea unei întreprinderi a răspunderii pentru ansamblul încălcării — Condiții*
[art. 81 alin. (1) CE]
- Recurs — Recurs considerat întemeiat — Soluționarea pe fond a litigiului de către Curte*
(Statutul Curții de Justiție, art. 61 primul paragraf)
- Concurență — Procedură administrativă — Decizie a Comisiei prin care se constată o încălcare unică — Proba, aflată în sarcina Comisiei, a participării unei întreprinderi — Întinderea sarcinii probei*
[art. 81 alin. (1) CE]
- Înțelegeri — Interzicere — Încălcări — Probă — Sarcina probei care revine Comisiei — Probă efectuată printr-un anumit număr de indicii și de coincidențe care atestă existența și durata unui comportament anticoncurențial continuu — Lipsa probei privind anumite perioade determinate din perioada globală luată în considerare — Irelevanță*
[art. 81 alin. (1) CE]

6. *Înțelegeri — Participarea unei întreprinderi la inițiative anticoncurențiale — Caracterul suficient, pentru angajarea răspunderii întreprinderii, al unei aprobări tacite fără distanțare publică și fără denunțare făcută autorităților competente*

[art. 81 alin. (1) CE]

7. *Concurență — Amenzi — Quantum — Control jurisdicțional — Competență de fond — Întindere — Limită — Respectarea principiului nediscriminării*

[art. 261 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 23 alin. (2) al doilea și al treilea paragraf; Comunicarea 2006/C 210/02 a Comisiei]

8. *Procedură jurisdicțională — Cheltuieli de judecată — Obligarea părții care a avut câștig de cauză să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și o parte din cheltuielile de judecată efectuate de recurenți*

[Regulamentul de procedură al Curții, art. 138 alin. (1) și (3) și art. 184 alin. (1) și (2)]

1. Simplul fapt că Tribunalul consideră că un motiv invocat de reclamant în susținerea propriei acțiuni în anulare este întemeiat nu îi permite să anuleze în mod automat în tot un act atacat. Astfel, o anulare în tot nu poate fi reținută în cazul în care ar fi absolut evident că motivul respectiv, care se referă numai la un aspect specific al actului contestat, poate să conducă numai la o anulare în parte. Cu toate acestea, anularea în parte a unui act de drept al Uniunii nu este posibilă decât în măsura în care elementele a căror anulare este solicitată pot fi separate de restul actului. Această condiție de separabilitate nu este îndeplinită atunci când anularea în parte a unui act ar avea ca efect modificarea substanței acestuia, fapt care trebuie apreciat în temeiul unui criteriu obiectiv, iar nu al unui criteriu subiectiv, legat de voința politică a autorității care a adoptat actul în cauză.

În ceea ce privește o decizie a Comisiei prin care aceasta califică o înțelegere globală drept încălcare unică și continuă, nu este posibilă divizarea unei astfel de decizii decât dacă, pe de o parte, întreprinderea reclamantă a fost în măsură, în cursul procedurii administrative, să înțeleagă că îi era de asemenea imputat fiecare dintre comportamentele care o compun și, prin urmare, să se apere cu privire la acest aspect și dacă, pe de altă parte, respectiva decizie este suficient de clară în această privință. Rezultă că, dacă instanța Uniunii constată că Comisia nu a stabilit corespunzător cerințelor legale că o întreprindere, în momentul participării sale la unul dintre comportamentele anticoncurențiale care compun o încălcare unică și continuă, cunoștea celelalte comportamente anticoncurențiale adoptate de ceilalți participanți pentru atingerea aceluiași obiective sau putea să le prevadă în mod rezonabil și era pregătită să accepte riscul ce decurge din acestea, singura consecință pe care poate să o atribuie acestei împrejurări este că acestei întreprinderi nu i se poate imputa răspunderea pentru aceste alte comportamente și, prin urmare, pentru încălcarea unică și continuă în ansamblu și că decizia atacată trebuie considerată neîntemeiată numai în această măsură.

În aceste condiții, Tribunalul comite o eroare de drept atunci când pronunță anularea în tot a unei decizii a Comisiei prin care o înțelegere globală este calificată drept încălcare unică și continuă în măsura în care aceasta privește o întreprindere, în condițiile în care participarea acesteia din urmă la o parte a înțelegerii și faptul că această participare poate constitui în sine o încălcare a articolului 81 CE nu sunt repuse în discuție de Tribunal.

(a se vedea punctele 37, 38, 46, 47 și 54)

2. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctele 41-44)

3. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctele 55 și 56)

4. Pentru a stabili participarea unei întreprinderi la punerea în aplicare a unei încălcări unice, Comisia trebuie să facă dovada faptului că această întreprindere intenționa să contribuie prin propriul comportament la obiectivele comune urmărite de toți participanții și că cunoștea comportamentele ilicite urmărite sau puse în aplicare de alte întreprinderi pentru atingerea aceluiași obiective sau că putea să le prevadă în mod rezonabil și că era pregătită să accepte riscul ce decurge din acestea.

Comisia nu îndeplinește aceste cerințe atunci când pretinde că poate prezuma o asemenea cunoaștere de către o întreprindere, considerând, printre altele, că aceasta din urmă nu neagă că a fost informată despre acordul în cauză și că, în plus, Comisia admite în mod expres că decizia sa nu se bazează pe elemente de probă specifice cu privire la acest aspect.

(a se vedea punctele 60 și 66)

5. În majoritatea cazurilor, existența unei practici sau a unui acord anticoncurențial trebuie dedusă dintr-un anumit număr de coincidențe și de indicii care, luate împreună, pot constitui, în absența unei alte explicații coerente, dovada unei încălcări a normelor de concurență.

Astfel de indicii și de coincidențe permit, atunci când sunt evaluate global, să se dezvăluie nu numai existența unor comportamente sau acorduri anticoncurențiale, ci și durata unui comportament anticoncurențial continuu și perioada de aplicare a unui acord încheiat cu încălcarea normelor de concurență. În ceea ce privește lipsa dovezii referitoare la existența unui acord în anumite perioade sau, cel puțin, referitoare la punerea sa în aplicare de către o întreprindere într-o anumită perioadă, trebuie amintit că faptul că o asemenea dovadă nu a fost prezentată pentru anumite perioade nu se opune ca încălcarea să fie considerată constituită într-o perioadă totală mai mare decât acestea, din moment ce o astfel de constatare se bazează pe dovezi obiective și concordante. În cadrul unei încălcări care se întinde pe mai mulți ani, faptul că manifestările înțelegerii intervin în perioade diferite, care pot fi separate prin intervale de timp mai mult sau mai puțin lungi, nu are nicio influență asupra existenței acestei înțelegeri, cu condiția ca diferitele acțiuni care fac parte din această încălcare să urmărească un singur scop și să se înscrie în cadrul unei încălcări cu caracter unic și continuu.

(a se vedea punctele 70-72)

6. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctul 73)

7. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctele 79-82)

8. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctele 83-85)